

ИЮНЬ
12
Понедельник
1939 он
№ 133 (2773)
Сэн 10 мянгэ

Бүхын оронуудай пролетариар, нэгдэгтэй!

(ВКП(б)-ийн Б.-М.
Обкомой ба
БМАССР-ийн Верховно
Соведэй Президиумийн
ОРГАН)

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

SSSR-ei ARADUUDAI AGUUJIXE XANI BARISAAN

Myneeder, Soveed oron bolbol Baškiriide soveed zasagai balguulagdahanai 20 zilei ojii temdegleze baina. Ene xadaa baškirske aradal praazdnig, ene—Soveed Sojuuzai byxii nacionaalsnostiinuudai praazdnig myn.

1935 ondo nyxer Stalini xadaa paarti ba praviltebstvii xytelberlegsedet xabaadalgaataigar bolhon, Tadzhistaanai ba Tyrkmenistaanai tyry koloozngiudai ba kolooznicanuuudai sovečaaani deere iigeze xelee hen:

1917 onoi oktaabri, manai aguujixe proletaarska revolyuyicin bejelyylegded baixada, bidener xadaa caarili, pomeesçigiyd ba kapitalistnuudiji unagaagaad baixadanai, manai bagša, manai esege ba xymyzyylegse, aguujixe Leenin bolbol eneehee xoisooodo gospodstvalagša arad, daralagdagša araduud geze baixagi yim, araduud xadaa tege erxetei ba sylee baixa johotoi geze xelegen baina. Leenin bolbol eneegee, xuusanal caarska, byryzaazna politikii xuursag soonee xydeelen ba şine, bolşevig politikii—manai oronoi araduud xoorondin xani barisaanai politikii, axadygjin barisanai politikii urlaalan tunxaglahan baina. SSSR-ei araduud xoorondin xani barisaanai bolbol ton Jixe ba seržoozno dailan abalgai myn. Ušaranb, ene xani barisaanai bil baihan sagtan, manai oronoi araduud bolbol sylee ba ilgadsagayi baixa jym. Ene xani barisaanai baihan ba mandaza baigaa sagtan, xensil—dotoodilnsi, gadaaditnsi daisad bidende aimagsat biše”.

Baškirska ASSR bolbol soveed nacionaalsna respyyblikenydei urgaltiin ba xelberlegyi halbaraltin gaixamsga ziseenyydei negene myn. Revolyuyicin urda tee baškirske arad xadaa xojor dabxar daralalta—caarska samoderzaavi ba nacionaalsna byryzaziin daralalta doro baigaa. Caarska praviltebstvii politiko bolbol baškirske aradiji yxelgede ba xosoroltodo xyrgeleg hen. Baškiriinuud—erelxeg zorimgoi ba syleede duratai arad xadaa caarska činoovnigud, pomeesçigiyd, kapitalistnuud, kylyeeyd ba myllyenydyt eser-gyysen xeden daxin vosstaanhain baina.

Aguujixe orod aradai tuhalamzaa, Baškiriin azalšad bolbol olonzilegee daralatahaa esesen sylee boloo. Baškiriinde 1919 ondo, Kolçaagat aarmi bolbol yibuta soxigdoor hen. Soveed oronoi erxim polkoovduud Baškiriin territorioi deere tulaldahan belei. Mixaili Vasiljevič Frynze ba Vasili Ivanovič Čapajev bolbol Byryzlaan, Byggylyme, Yfaa şadar Kolçaagiji butasoxihon baina. Egse 20 zilei sad tee, 1919 onoi ijyyniin 9-de çapajevska divizi bolbol Baškiriin stolico-Yfaaji sagaantanhaa seberlee hen.

Ene 20 zilei torso sooo, soveed Baškiri bolbol tanigdaagayi boloo. Geegdengi zaxa xihaar baihan aad, mynē halbaan xygzeze baigaa indystriaalna—agraarna respyyblike bolhon baina. Baškiriin territorioi deere xysen tyges indystriaalna baaza—XoJordoxi Bakuu balguulagdaza baina. Staatska baa banzilnyydei torso sooo, Baškiriin predpriiatinuud baigulagdaa. Baškiriin halbaraza baihan koloozuud bolbol ene

Byxesojuuza xylee viistukede gurba mianahaa deese eksponaduudiji haruulxa. Baškiriin amzaltai gerelteme gerse bolxo, respyyblikii byldzeed xadaa 10 zilei torso sooo 924 miangan xerigheo 361 milion tyxerig, tailbarilan xelebel 391 axin urga.

Byxil soveed oron, manai exi oronoi azalšad bolbol baškirske aradal amzaltiij, soveed Baškiriin urgaltiij ugaa jixe bajartaigaar xarana.

SSR Sojuuzai Aradal Komissarnarai Soveed ba BKP(b)-ein CK bolbol soveed Baškiriin azalšadta xandaza bisheen amarşalgan manai aguujixe exi oronol, byxii araduudai hanal bolbol ba medereliij xarulna.

Manai esege oronoi araduud bolbol Leenin-Stalinalai paartii xytelberi doro, socialis oobşestvili baiguluna. Araduudai aguujixe xani barisaanai znaami xadaa manai oron deegyir namilzan baina. Ene xani barisaan bolbol soveed socialis stroin yndhe huuriinuudai negen myn. Araduudai xani barisaan bolbol soveed oronlii xysen tyges ba gaixamşag bolgono.

Daisan dobtlood yzeg le, ene bolbol soveed sviaşennee gazarai xamagaalgalgada, nege xyn şingleer, zagsahan manai olonmillioonno soveed aradiji eeriingee urda tee xaraxa baina. Jireze jabahan dainuudta orodşii ba ukraiinic, beloryss ba gryzijsi, armiaanit ba kazaaxsji, tyrkmeen ba yzbeeksi, —aldar solin ba manai oronol halbaralgan tylee, byxii azalşaa xyntyreltenel zol zargalai tylee temesexe baina. Soveed xyn byxende, ene bolbol, jamar nacionaalsnosti xabaatal ba jamar xelen deere xeledeg baihan ilgaagyl, terenei exi oronol, xarglin zaxagyi xajam.

Soveed araduudai aguujixe xani barisaan bolbol revolyuyicin gorniil soo xatuuzahan ba daisaduudta temesel soo bexizben baina. Byxil maastinuudai nacionalistnuud ba faisiž-miin trockistsko-buxarinaka aagentnuud bolbol aradal ene xani barisaaji ebde, SSSR-ei syleete araduudta, terenei toodo baškirska aradta kapitalis ba nacionaalsna daralatin jarmooji ymedyyliji baga biseer or ldogon baina. Soveed arad bolbol SSSR-ei azaxin ba kyltyyrene debzeltiin saasanxi zamiji seberleze, şpioonuudai ba predaatelsnuudai uurxaiji xaixamgyigor buta soxihon baina.

Tyrelxiden xadaa өхедиin-goo gurban xybyyd Jaakov, Nikolai ba Grigoori bolbol medylye soogoo, bideneret bylen xadaa gurban axadyyneri, vojeenne agaarai floodtu elgegeexiili şlidehen usaran gebel, bidener bultadaa agaarai bojlevi maşinil nege ekpaaz bolxiimmai tula elgeebi geze bişened.

Patrioduudai bylenerei erilte xangagdaa. Axa dyner Leebedevten bolbol abalgai ispe-taaniida oruulagdaa.

Kaarska dalaidaxi mylihenei razveedkiin itooguud

Profeessor Zyboov bolbol TASS-iin sotruudnigtai beseedel xedee Kaarska dalai deere-xi agarla razvedkiin itooguud taxai ligeze medeebee:

— Kaarska dalai deegyir Vodopjaanova niideliin yede, nauuuu sotruudniguudai pryypte bolbol ştyrman Zyykovtoi xamta, Kaarska dalai baruun tallin mylihenei orsom baidalnuudiji şinzeleze talairon Jixe xydelmeri jabuulaa. 90 miangan kvadraatna kilomeetr bolxo ugaa Jixe raloon bolbol bidenee şinzelegdee.

Mylihenei baidalijii, navigaciin urda teexi yede, tedenet baihanlii ba xaraakteriili şinzelge bolbol mylihenei razvedkanyyedi istoortido tyryşinxe, tereenee gaduur erteşelen xaraagdahan plaanai jo-hoor yngeregedehen baina.

Bidener bolbol Aarktiit soogu, nege pyynkthee nygoeden jamar xyngen argaar hamaran oşoxlii oroldonobdi. Bidener eneeliyi tuulaxabdi. Manai agaara razvedkiin yede abtahan materiaalnuud bolbol eneentii bejelyylze şadaxa geze yndhe huuriili ygene. Poltaarna şinenyyd reisnyyd bolbol byxii xoito dalain zamudta, mylihenei orsom baihanlii yse byri detaalihaar

tododxozo yegexe baina.

Kaarska dalai deere, liotçig Çyynovskiiin xytelberi doro, manai gryyppeer xegdehen, mylihenei şirdelge bolbol xojor zyg teegee jabuulagdahan baina: xoito zyghee uragsha ba baruun zyghee zynn teegee. Bidener bolbol mylihenei xojor poolosuudiji 30 kilometr xytert şirden bainabd: Ulaan 14 minutada urda dolgotaagai 67 graadus 50 minutada, noogoон şireer—şirotagai 73 graadus 45 minutada, dolgotaagai 61 graadus 10 minutada şir-deebdi.

Mylihenei şirdelge bolbol speciaalna şireer dyrgelgedehen saaruud—pilooodudai tuhalamzaa xegdebe. Kaarska dalai deere 70 ilme şaaruudiji xajababdi.

Xerbee, eneenhee xoilonxi niidelenydyte, bidenei şirden mylihenei poolnuudiji xarabalnai, ene bolbol Kaarska dalai deere mylihenei dreif taxai Jyrenxidens oilgozo abxa argabaidalijii olgozo baina. Şirdegdehen mylihenei poolnuud deerexi materiaalnuudiji şinzelge bolbol xoito mylihenei zamudiji eseslen ezelxiin tul, nauukuda ton ynete vkladanbol bolxo baina.

Patrioduudai bylenerei

Peerm, ijyyniin 7 (TASS). Moolotovoi neremzete vojeenne-aviacioonno yçilişçede şineer abalgai exilbe. Grazaadanska dainda xabaadagşa—Voronjezko oblastiin, Daviidska raloonoi, Draakino seloogol pensioneer sapooznig Leebedev, terenei hamagan ba tere-nei gurban xybyyd-komsomolskuud bolbol SSSR-ei oboroo-niin Aradal Komissariaadta medylygili ygehen baina.

Tyrelxiden xadaa өхедiin-goo gurban xybyyd Jaakov, Nikolai ba Grigoori gegsede, tedenet axa Vladimiral hural-sad, Moolotovoi neremzete.

TYRRU INTELLIGENT-NYYD PAARTIDA ORONO

KBP(b)-ein XVIII sjeedziin istoriçeska togtoomzonuud bol-

bol soveed intelligencin poli-tiqueska debzeltiin saasanxi zamiji seberleze, şpioonuudai ba predaatelsnuudai uurxaiji xaixamgyigor buta soxihon baina.

Sjedziin yngreherenheo xoiso, Moskvaagai, Frynzenske raiooni partiiin exin organizaacnuudar, partiiin kandida-

duudta 405 xyn abtahan tede-

nenei elite xiryryg pro-

fessor Lebedeenko, ordenno-

noose I. B. Zbaarsi ba busad-

baina.

CCCC Союзай зэб-

сэгжэлгийн Нарко-

мадай предприяти-

нуудай худэлмэри-

лэгшэдэй шагналга

СССР-ийн Верховно Соведэй Президиумэй указаар, прави-

тельствennee daabariniud

durganoytai tulee, Ulaan

Armin ba Uhan-Cərəgəy Flod-

doy zəbsəgələgən şəhər

başqırdı. Zəbələn şəhər

